SUOMEN EVANKELISEN ALLIANSSIN KANNANOTTO ”EHJÄNÄ SYNTYNYT” KANSALAISALOITTEESEEN

KAA 10/2021 vp

Ari Puonti, Teol. Maisteri, pastori, kokemusasiantuntija-kouluttaja

Kirsi Rothfors, FM, pastori, SEA:n puheenjohtaja

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

Suomen Evankelisen Allianssin mielestä kansalaisaloite tulee hylätä seuraavien seikkojen tähden

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

1. EHEYTYSHOIDON EPÄTARKKA MÄÄRITELMÄ

KANSALAISALOITE: ***”Eheytyshoidoilla ja -terapioilla tarkoitetaan seksuaalisen suuntautumisen tai sukupuoli-identiteetin muuttamiseen tähtääviä hoitomuotoja.”***

- Kansalaisaloite ei määrittele käsitteitä ”eheytyshoito” ja ”eheytysterapia” (engl. conversion therapy)
- Kriminalisoinnin vaatimus vaatii tarkkaa määrittelyä mikä on rikollista ja rangaistavaa.
- Täsmällisempi termi olisi Amerikan psykologinen yhdistys (APA) käyttämä **seksuaalisen suuntautumisen muutosyritys** (sexual orientation change effort, SOCE).

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

APA:n (2021) mukaan muutosyritykset voivat sisältää…

- suosituksen seurusteluun jonkun eri sukupuolta olevan kanssa
- kehotus ei-seksuaaliseen läheisyyteen ja yhteyteen heteroseksuaalisten samaa sukupuolta olevien kanssa
- ei-eroottisen kosketuksen saaminen samalta sukupuolelta
- uskonnon harjoittamista (rukous, pyhien kirjoitusten tutkiminen, eksorkismi ja ripittäytyminen kiusauksista samaan sukupuoleen)
- ehdollistamista aversiolla
- perinteisen sukupuolen ilmaisun ja sukupuoliroolikäyttäytymisen harjoittaminen ja sellaisen käytöksen tukahduttaminen, joka ei sovi omalle sukupuolelle

Osa näistä on normaalia uskonnon harjoittamista, osa sosiaalisten taitojen opettelua, osa epäeettistä toimintaa. Mikä näistä pitäisi kriminalisoida eli tuomiona olisi sakkoja tai vankilatuomio?

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

2. KANSALAISALOITE ANTAA YKSIPUOLISEN KUVAN ”EHEYTYSHOITOJEN” TIETEELLISESTÄ TUTKIMUSTIEDOSTA

Kansalaisaloite: ***”Tieteellisen tutkimustiedon perusteella seksuaali- tai sukupuoli-identiteettiä ei voida muuttaa eheytyshoitojen kaltaisilla toimenpiteillä.”***

- Perusteellisin selvitys tästä aiheesta on Amerikan psykologisen yhdistyksen (APA) Appropriate Therapeutic Responses to Sexual Orientation (2009), joka oli tutkimuskatsaus 83:sta tieteellisestä tutkimuksesta

”Jotkut yksilöt kokivat hyötyneensä seksuaalisuuden muutosyrityksistä, kun taas toiset kokivat, että heitä oli vahingoitettu.” (s.3)

“Ei ole olemassa riittäviä tieteellisen tarkkuuden täyttäviä tutkimuksia, joiden perusteella voisimme päätellä kykenevätkö nykyään käytettävät muutosyritykset seksuaalisen suuntautumisen muutokseen vai eivätkö ne kykene siihen.” (s.120)

- APAn (2009) mukaan tarvittaisiin muutoksen pysyvyyttä seuraava pitkittäistutkimus. Tällainen tutkimus julkaistiin 2011.

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

- **Stanton L. Jones ja Mark A. Yarhouse: 6-7-vuoden seurantatutkimus 98:sta seksuaalisuuden muutosta yrittäneestä, jotka osallistuivat kristillisten ex-gayjärjestöjen toimintaan**
  - **23% merkittävä homoeroottisen kiinnostuksen vähentyminen ja merkittävä siirtyminen heteroseksuaalisen kiinnostukseen ja toimintaan**
  - 30% homoseksuaalinen vetovoima ei ollut hävinnyt, mutta se ilmeni vain satunnaisesti, joka ei tuottanut ahdistusta.
  - Lopuilla oli vain vähäistä tai ei mitään muutosta. 20% oli luopunut muutosprosessista ja omaksunut homoidentiteetin.

"A longitudinal study of attempted religiously-mediated sexual orientation change." Journal of Sex and Marital Therapy, 2011, Volume 37, sivut 404-427.

Nykytiedon mukaan joillakin seksuaalinen suuntautuminen on joustava ja voi spontaanisti (ei pakottamalla tai tahdonvoimalla) muuttua.

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

Kansalaisaloite: *”Lisäksi on tutkimusnäyttöä siitä, että eheytyshoidot aiheuttavat pitkäaikaista haittaa sekä kuormitusta kohteena olevan mielenterveydelle.”*

- Paul Sullinsin (2022) tutkimus on tämän hetken pätevin tutkimus, koska se oli valtakunnallinen satunnaisotos (1518 ihmistä USA:ssa)
- **Muutosyrityksiin osallistuneilla ei ollut suurempaa itsetuhoisuutta verrattuna niihin, jotka eivät olleet osallistuneet muutosyrityksiin.**
- Ne aikuiset, jotka eivät osallistuneet muutosyrityksiä olivat yrittäneet 5 kertaa useammin itsemurhaa kuin ne, jotka olivat osallistuneet muutosyrityksiin.

Paul Sullins: *”Sexual Orientation Change Eforts Do Not Increase Suicide: Correcting a False Research Narrative” Archives of Sexual Behavior 2022,* Oct; 51(7): 3377-3393

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

3. KANSALAISALOITE RIKKOO USKONNONVAPAUTTA

Kansalaisaloite: ”Aloitteen tavoitteena ei ole ns. sielunhoidon tai muun uskonnonvapauden harjoittamisen kieltäminen, niin kauan kuin se ei muutu perusoikeuksia ja terveyttä loukkaavaksi ’eheyttämiseksi’.”

- Missä menee raja ”eheyttävän” sielunhoidon ja ”ei-eheyttävän” sielunhoidon välillä?
- SETA:n hallituksen mukaan (10.3.2022) täyskiellon tulisi koskea ”uskonnonharjoitukseksi luettavia muutospyrkimyksiin tähtääviin käytäntöjä (kuten yhteinen rukoilu toisen puolesta seksuaalisen suuntautumisen, sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun muuttamiseksi)”
- **Uskonnonvapauteen kuuluu se, että yksilö saa tukea elääkseen uskonsa ja arvojensa mukaisesti.**

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

4. KANSALAISALOITE RIKKOO YKSILÖN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUTTA

- ***Kansalaisaloite:*** *”Eheytyshoidon kohdalla voi kuitenkin olla myös kyse tilanteesta, jossa täysi-ikäinen ja -valtainen henkilö, joka voi puhtaan juridisesta näkökulmasta antaa suostumuksensa eheytyshoitoon, on sosiaalisista, taloudellisista tai mielenterveydellisistä syistä tilanteessa, jossa eheytyshoidosta kieltäytyminen ei käytännössä ole mahdollista. Myös täysi-ikäisille annettavat ja tarjottavat eheytyshoidot olisi siis kriminalisoitava.”*

- **Kansalaisaloite kohtelee kaikkia muutosta etsiviä uskontonsa aivopeseminä lapsina, jotka eivät kykene päättämään mitä haluavat.**
- Tämä näkökulma ohittaa sen, että ihminen haluaa elää vakaumuksensa mukaisesti ja tavoitella siihen kuuluvia ihanteita.

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

5. KRIMINALISOINTI KARKOTTAISI MUUTOSTA ETSIVÄT MIELENTERVEYSPALVELUISTA JA AJAISI HEIDÄT SYVEMMÄLLE EPÄTOIVOON

- Muutosta etsivät eivät hakeudu uskonsa takia sateenkaariliikkeen palveluihin vaan konservatiivisiin seurakuntiin ja mielenterveyspalveluihin.
- **Kriminalisointi halvaannuttaa asiakaskohtaamiset. Miten psykoterapeutti tai pastori uskaltaisi kohdata muutosta etsivän ihmisen, jos hän joutuisi rangaistuksen pelkäämään, että saisi rangaistuksen, jos mikä tahansa hänen sanansa voitaisiin tulkita ”eheyttämiseksi”?**

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

6. KANSALAISALOITTEEN HALU SULKEA “EHEYTTÄJÄT“ YHTEISKUNNAN PALVELUJEN JA ETUJEN ULKOPUOLELLE ON ASKEL KOHTI AUTORITAARISTA YHTEISKUNTAA

Kansalaisaloite: ***”Rikokseksi säätäminen antaisi myös selkeän signaalin siitä, että eheytyshoidot eivät ole yhteiskunnallisesti hyväksyttäviä, sekä sulkisi eheytyshoitoja tarjoavat toimijat yhteiskunnan eri palveluiden ja etujen ulkopuolelle. Jatkossa esimerkiksi eheytyshoitoja tarjoava yhdistys voisi olla mahdollista julistaa lakkautetuksi.”***

SETA:n hallitus (10.3.2022) menee vielä pidemmälle. Sen mukaan täyskiellon tulisi koskea mm.:

- muutospyrkimyksiin kehottamista ja kannustamista Suomessa tai sen ulkopuolella
- muutospyrkimyksiin kannustavan toiminnan mainostamista ml. tiedon välittäminen toiminnasta Suomen rajojen ulkopuolella sekä matkan välittäminen, järjestäminen tai sen rahoittaminen muutospyrkimyksiin osallistumiseksi Suomen rajojen ulkopuolella.

Nämä vaatimukset edustavat totalitarismia eikä vapaata yhteiskuntaa. Ne rikkovat liikkumisvapautta, kokoontumis- ja yhdistymisvapautta.

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI

JOHTOPÄÄTÖS

- Kansalaisaloite tulee hyljätä.
- Väärinkäytökset uskonyhteisöissä tulee hoitaa asiantuntevan koulutuksen ja asiatiedon lisäämisen kautta.
- Mielenterveysjärjestöjen tulisi kouluttaa henkilöstöään siinä, miten kohdata asiakaskeskeisesti seksuaalisuuden muutosta etsivä konservatiivinen uskonnollinen asiakas.

SEA
SUOMEN EVANKELINEN ALLIANSSI